

2018 - The Year of ITI

پیام روز جهانی تئاتر ۲۰۱۸ - کشورهای عربی

مایا زبیب، لبنان

کارگردان تئاتر، بازیگر، نویسنده، از بنیانگذاران کمپانی تئاتر زقاق

لحظه‌ی ارتباط است، برخوردی تکرارناپذیر، که در هیچ فعالیت زمینی دیگری یافت نمی‌شود. عمل ساده‌ی گروهی از افراد است که انتخاب کرده‌اند که گرد هم در یک مکان و یک زمان جمع شوند تا در یک تجربه‌ی مشترک شرکت کنند. دعوتی است از افراد تا تبدیل به یک اجتماع شوند، اندیشه‌هایشان را به اشتراک بگذارند، راه‌هایی را تصور کنند که از طریق آن بارکنش‌های ضروری را تقسیم نمایند... تا آرام آرام ارتباط انسانی‌شان را بازیابند و به جای تفاوت‌ها، مشابهت‌ها را کشف نمایند. جایی است که یک داستان مشخص می‌تواند آثار خطوط جامعیت را ردیابی کند... جادوی تئاتر در همین جا نهفته است؛ جایی که نمایش خصوصیات کهن خود را باز می‌یابد.

در فرهنگ جهانی ترس همه‌گیر از دیگری، انزواء و تنهایی، حاضر بودن در کنار یکدیگر با تمام وجود در همین جا و همین حالا، عملی عاشقانه است. تصمیم گرفتن مبنی بر اینکه به دور از لذت آنی و خوشگذرانی در جوامع به شدت

مصرف‌گرا و شتابزده‌مان وقت بگذاریم؛ سرعت‌مان را کم کنیم و در کنار هم به تامل و تفکر پردازیم، عملی سیاسی و سخاوتمندانه است.

پس از افول ایدئولوژی‌های عمده و در حالی که نظم کنونی جهان شکست خود را یکی دهه پس از دیگری نشان می‌دهد، چگونه می‌توانیم آینده‌مان را دوباره تصور کنیم؟ وقتی امنیت و آسایش در گفتمان غالب، دغدغه و اولویت اصلی هستند، آیا می‌توانیم وارد گفتگوهای ناخوشایند شویم؟ آیا می‌توانیم بدون ترس از دست دادن امتیازات‌مان به سوی قلمروهای خطرناک حرکت کنیم؟

امروز سرعت اطلاعات مهم‌تر از دانش است، شعارها ارزشمندتر از واژه‌ها هستند و تصاویر اجساد محترم‌تر از بدن‌های واقعی انسان‌هاست. تئاتر اینجاست تا به ما یادآوری کند که ما از گوشت و خون ساخته شده‌ایم و بدن‌مان وزن دارد. اینجاست تا قلم حواس ما را بیدار سازد و به ما بگوید که نیازی نیست تا تنها با دید خودمان به دست آورده و مصرف کنیم. تئاتر اینجاست تا قدرت و معنا را به واژه‌ها بازگرداند، تا گفتمان را از سیاستمداران ربوده و پس بگیرد و آن را به جایگاه حقیقی‌اش بازگرداند... به عرصه‌ی اندیشه‌ها و مناظرات و فضای دید جمعی.

تئاتر از طریق قدرت داستان‌گویی و تخیل، راه‌های جدیدی برای دیدن جهان و یکدیگر به ما ارائه می‌کند؛ در میان جهالت تحمل‌ناپذیر ناسازگاری، فضایی برای تفکر مشترک ایجاد می‌کند. هنگامی که بیگانه‌هراسی، سخنان نفرت‌آمیز و برتری‌نژاد سفیدپوست، پس از سال‌ها تلاش و فداکاری میلیون‌ها نفر در سراسر جهان برای آنکه آنان را شرمنده سازند و غیرقابل قبول به شمار آورند، بی‌دردر دوباره مطرح شده است... هنگامی که دختران و پسران نوجوان به سرشان شلیک می‌شود و زندانی می‌شوند برای آنکه نپذیرفته‌اند که با بی‌عدالتی و تبعیض نژادی همراه شوند... هنگامی که نمادهای جنون و استبداد مطلقه‌ی دست راستی بر برخی از کشورهای عمده‌ی جهان اول حکمرانی می‌کنند... هنگامی که جنگ هسته‌ای به عنوان یک بازی مجازی میان کودکان-مردان بر سر قدرت تهدید می‌کند... هنگامی که آزادی رفت‌وآمد محدود به گزیده‌ای از اندک افراد شده

است، در حالی که پناهجویان در دریا در تلاش برای ورود به باروی بلند رویاهای وهم‌انگیز می‌میرند، در حالی که دیوارهای هر چه پرهزینه‌تری ساخته می‌شود... کجا می‌توانیم جهان مان را زیر سوال ببریم وقتی اغلب رسانه‌ها قماً به فروش رفته‌اند؟ جز محیط صمیمی تئاتر دیگر کجا می‌توانیم به وضعیت انسانی مان بیاندیشیم و نظر جهانی نوین را تصور نماییم... به شکل جمعی، با عشق و مهربانی و همچنین با برخورد سازنده از طریق هوشمندی، سازگاری و قدرت.

من که اهل کشوری عربی هستم می‌توانم از دشواری‌هایی بگویم که هنرمندان در ساختن کارشان با آن روبرو هستند. اما من از نسل تئاتری‌هایی هستم که احساس سعادت می‌کرده‌ایم از اینکه دیوارهایی که می‌بایست فرو می‌ریختیم همیشه دیوارهای مرئی بوده‌اند. این منجر شده است به اینکه پیام‌های آنچه در دسترس است را تغییر شکل دهیم و همکاری و نوآوری را فراتر از مرزهایش پیش ببریم؛ تئاتر را در زیرزمین‌ها، پشت بام‌ها، اتاق‌های نشیمن، کوچه‌ها و خیابان‌ها کار کنیم و مخاطبان مان را در طول مسیر در شهرها، روستاها و اردوگاه‌های پناهجویان به دست آوریم. ما این امتیاز را داشته‌ایم که مجبور بودیم همه چیز را در بستر جامعه مان از صفر آغاز کنیم و راه‌هایی بسازیم که از سانسور بگریزیم و در عین حال از خط قرمزها عبور کنیم و تابوها را به چالش بکشیم. امروز این دیوارها فراروی تمام تئاتری‌های جهان قرار دارند، چرا که بودجه‌ها هرگز به این کمی نبوده‌اند و صحت سیاسی سانسور جدید است.

بنابراین جامعه‌ی تئاتری جهانی امروز بیش از هر زمان دیگر نقشی جمعی برای ایفاء کردن دارد؛ که با این دیوارهای محسوس و نامحسوس فزاینده روبرو شود. امروز بیش از هر زمان دیگر به ابداع خلاقانه‌ی مجدد ساختارهای اجتماعی و سیاسی مان با صداقت و جسارت نیاز است؛ رویارویی با کمبودهایمان و قبول مسئولیت در قبال جهانی که در ساخت آن سهم هستیم.

ما به عنوان تئاتری‌های جهان تابع ایدئولوژی یا سیستم عقیدتی واحدی نیستیم، بلکه در جستجوی ابدی برای حقیقت در تمام اشکال‌ش، در به زیر سوال بردن

دائمی وضعیت ساکن موجود، در به چالش کشیدن سیستم قدرت سرکوبگر و
نهایتاً در کرامت انسانی مان با هم مشترک هستیم.
ما بسیار یر، ما بی با کیم و آمده ایم که بمانیم!

ترجمه گروه تئاتر انگزیت - شیرین میرزائزاد

EXIT THEATRE